

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz Tunç** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

Tarafıma ulaştırılan bilgilere göre, Maltepe 1 Nolu L Tipi Cezaevi'nde tutulan Hebun Kurt ve aynı koğuştaki kalan altı mahpus, cezalarını tamamlamış olmalarına rağmen hâlâ serbest bırakılmamaktadır. Dahası, söz konusu mahpusların sekiz yıldır herhangi bir infaz denetim heyeti veya gözlem kurulu tarafından değerlendirmeye tabi tutulmadığı, dolayısıyla tahliye süreçlerinin sistematik biçimde engellendiği belirtilmektedir.

Bu durum yalnızca bireysel bir mağduriyet değil, cezaevi sistemine içkin yapısal bir sorunun göstergesidir. Son yıllarda cezaevlerinde kurulan İdare ve Gözlem Kurulları, mahpusların tahliye sürecinde belirleyici bir aktör haline getirilmiş; bu kurulların verdiği "iyi hâl" kararları, adeta ikinci bir mahkûmiyet işlevi görmeye başlamıştır. Hukuken tahliye edilmesi gereken mahpuslar, bu kurulların sübjektif ve ideolojik değerlendirmeleriyle aylarca, hatta yıllarca içeride tutulmaktadır.

Gözlem kurulları, mahpusların geçmişte aldıkları disiplin cezalarını, açlık grevi gibi protesto eylemlerini, ifade ettikleri politik düşünceleri ya da "pişmanlık göstermemelerini" gerekçe göstererek "iyi hâl yoktur" kararı vermekte; böylece özgürlük hakkını bir tür ideolojik sadakat testine dönüştürmektedir. Oysa Anayasa'nın 19. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları, bu tür keyfi ve siyasi içerikli sınırlamaları açık biçimde yasaklamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Maltepe Cezaevi'nde tutulan Hebun Kurt ve aynı koğuştaki bulunan altı mahpusun ceza süreleri ne zaman dolmuştur? Bu kişilerin tahliyelerinin bugüne kadar gerçekleştirilmemesinin gerekçesi nedir?
2. Söz konusu mahpuslar hakkında İdare ve Gözlem Kurulu tarafından hangi tarihlerde değerlendirme yapılmıştır? Sekiz yıldır herhangi bir değerlendirme yapılmadığı bilgisi doğru mudur?
3. İdare ve Gözlem Kurullarında görev yapan kişiler kimlerden oluşmaktadır? Kurul üyeleri hangi kriterlere göre belirlenmektedir? Hukuki eğitim almış üyelerin oranı nedir?

4. Kurulların “iyi hâl” kararı vermeme oranı nedir? Son üç yılda Türkiye genelinde ceza süresi dolduğu hâlde tahliye edilmeyen mahpus sayısı kaçtır? Bunlardan kaç “siyasi” dosyalardan hüküm giymiştir?
5. Kurul kararlarına karşı yapılan itirazlar hangi süre içinde ve ne oranda sonuçlandırılmaktadır? Kurul kararlarına dair kamuoyuna açık, düzenli ve şeffaf veri paylaşımı yapılmakta mıdır?